

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 687/2014-25

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 10. februára 2015 v senáte zloženom z predsedu Ľubomíra Dobríka, zo sudkyne Jany Baricovej a sudcu Rudolfa Tkáčika prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti WM Consulting & Communication, s. r. o., Sad A. Kmeťa 24, Piešťany, zastúpenej obchodnou spoločnosťou JUDr. Roman Kvasnica, advokát, s. r. o., Sad A. Kmeťa 24, Piešťany, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Roman Kvasnica, pre namietané porušenie jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Nové Zámky v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Er 444/2008 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo obchodnej spoločnosti WM Consulting & Communication, s. r. o., na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Nové Zámky v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Er/444/2008 p o r u š e n é b o l o .

2. Obchodnej spoločnosti WM Consulting & Communication, s. r. o., finančné zadosťučinenie n e p r i z n á v a .

3. Okresný súd Nové Zámky je povinný uhradiť Obchodnej spoločnosti WM Consulting & Communication, s. r. o. trovy konania v sume 340,89 € (slovom tristoštyridsať eur a osemdesiatdeväť centov) do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia na účet jej právneho zástupcu obchodnej spoločnosti JUDr. Roman Kvasnica, advokát, s. r. o., Sad A. Kmeťa 24, Piešťany.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. III. ÚS 687/2014-13 z 25. novembra 2014 prijal na ďalšie konanie sťažnosť obchodnej spoločnosti WM Consulting & Communication, s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), ktorou namietala porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Nové Zámky (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Er 444/2008.

Predseda okresného súdu sa na základe výzvy ústavného súdu vyjadril k sťažnosti podaním sp. zn. Spr 1195/14 doručeným ústavnému súdu 12. januára 2015, v ktorom uviedol:

„... Tak ako som uvádzal sťažovateľovi v odpovedi na sťažnosť zo dňa 08.04.2014 v predmetnej exekučnej veci 5Er 444/08, v ktorej vystupoval ako oprávnený [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] Bratislava, doručil dňa 19.03.2013 súdny exekútor návrh na zmenu účastníka konania. Rozhodnutie o podanom návrhu bolo urgované dňa 17.10.2012, následne dňa 26.07.2013. Úpravou zo dňa 21.05.2012 vyššia súdna úradníčka vyzvala exekútora o zaslanie oznámenia oprávneného o prevode práv z exekučného titulu v súlade s § 37 ods.3 Ex. poriadku. Oznámenie exekútora bolo na súd doručené 19.03.2013. Úpravou zo dňa 02.04.2014 bol exekútor urgovaný, aby predložil oznámenie oprávneného o prevode práv, nakoľko súdu predložil iba oznámenie nového veriteľa. Táto úprava bola zo súdu odoslaná 03.04.2014. Následne bola urgovaná výzva zasielaná exekútorovi úpravou zo dňa 06.08.2014. Napriek tomu, že exekútor súdu nepredložil oznámenie oprávneného o prechode práv z exekučného titulu, uznesením zo dňa 07.01.2015 súd pripustil zmenu účastníka na strane oprávneného. Predmetné uznesenie bolo zo súdu expedované 07.01.2015.

Napriek tomu, že o navrhovanej zmene účastníka súd rozhodol až dňa 07.01.2015, stalo sa tak z dôvodov vyššie uvedených. Pri rozhodovaní o prijatej sťažnosti sťažovateľa žiadame zohľadniť, že priemerný mesačný nápad do oddelenia Er v súčasnosti predstavuje 1321 vecí, pričom sa jedná o nové žiadosti o udelenie poverenia s tým, že v nesmierne veľkom počte vecí počítaných v tisíckach, kde boli poverenia vydané v predchádzajúcom období, dochádza na základe postúpenia pohľadávky či iných skutočností k zmene oprávneného, prípadne k zmene v osobe exekútora, o ktorých nárokoch súd rozhoduje vždy uznesením, voči ktorému je možné podať odvolanie, pričom súčasné znenie exekučného poriadku neumožňuje nedoručiť takéto uznesenie všetkým účastníkom konania. V rámci doručovania týchto uznesení je vykonávaných množstvo úkonov, pričom vzhľadom na počet a neustály nárast exekučných vecí pri nemeniacom sa počte zamestnancov, ktorí ich vybavujú nie je v silách súdu všetky vybaviť v primeraných lehotách. V predmetnej exekučnej veci boli všetci zamestnanci vybavujúci oddelenie 5Er dôrazne upozornení na to, aby všetky ďalšie úkony boli z ich strany vykonávané s náležitou pozornosťou, promptne a to tak, aby bezodkladne po vrátení doručení o prevzatí uznesenia 5Er 444/08-62 zo dňa 07.01.2015 bola na tomto uznesení vyznačená právoplatnosť. Z týchto dôvodov mám za to,

že priznanie požadovaného finančného zadosťučinenia, ktorého sa sťažovateľ domáha nie je opodstatnené, resp. ho navrhujeme nepriznať...“

Z obsahu sťažnosti a zo súdneho spisu okresného súdu sp. zn. 5 Er 444/2008 ústavný súd zistil rovnaké skutočnosti, čo sa týka predloženej chronológie, aké uviedol okresný súd, preto ich považoval za preukázané.

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Sťažovateľka sa sťažnosťou domáhala vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priehovor..., ako aj práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa ktorého každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch...

Podľa § 37 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov proti inému než tomu, kto je v rozhodnutí označený ako povinný, alebo v prospech iného než toho, kto je v rozhodnutí označený ako oprávnený, možno vykonať exekúciu, len ak sa preukázalo, že naňho prešla povinnosť alebo právo z exekučného titulu podľa § 41. Ak nastanú skutočnosti, na ktorých základe dochádza k prevodu alebo prechodu práv a povinností vyplývajúcich z exekučného titulu, sú účastníci konania povinní bez zbytočného odkladu písomne oznámiť tieto skutočnosti exekútorovi. Oznamenie musí byť doložené listinou preukazujúcou prevod alebo prechod práv alebo

povinností. Návrh na pripustenie zmeny účastníkov konania je exekútor povinný súdu doručiť v lehote 14 dní odo dňa, keď sa o týchto skutočnostiach dozvedel. Súd rozhodne do 60 dní od doručenia návrhu uznesením. Rozhodnutie sa doručí exekútorovi, oprávnenému a povinnému, ktorí sú označení v exekučnom titule, a tomu účastníkovi, na ktorého právo alebo povinnosť prešla.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vychádza zo svojej ustálenej judikatúry (IV. ÚS 15/03, I. ÚS 24/03, II. ÚS 66/03), v súlade s ktorou možno za konanie (postup) súdu odstraňujúce právnu neistotu sťažovateľa v konkrétnom posudzovanom prípade považovať také konanie, ktoré smeruje k právoplatnému rozhodnutiu vo veci alebo k odstráneniu jeho právnej neistoty zákonom dovoleným spôsobom. K vytvoreniu právnej istoty preto dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu (III. ÚS 127/03).

Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu a sudcu vyplýva z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prieťahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (IV. ÚS 74/02, III. ÚS 111/02, III. ÚS 142/03) zohľadnil tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická

zložitost veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria sa považuje aj povaha prerokovávanej veci.

1. Pokiaľ ide o právnu a skutkovú zložitost veci, ústavný súd konštatuje, že rozhodovanie o zmene účastníka v exekučnom konaní tvorí bežnú súčasť rozhodovacej agendy všeobecných súdov a v zásade ho nemožno považovať za právne ani skutkovo zložitú. Ústavný súd z vyžiadaného spisu okresného súdu nezistil, že by išlo o právne alebo skutkovo zložitú vec.

2. Pri posudzovaní druhého kritéria, t. j. hodnotenia prípadných zbytočných prieťahov v konaní, ústavný súd dospel k záveru, že k dĺžke posudzovaného konania podstatne neprispeli okolnosti na strane sťažovateľky. Sťažovateľka bola v konaní aktívna a súčinnosťná.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v posudzovanej veci a poukazuje na to, že trvanie rozhodovania o zmene účastníka exekučného konania 1 rok a 9 mesiacov na okresnom súde je už samo osebe neprimerané.

Dňa 19. marca 2013 súdny exekútor podal na okresnom súde návrh na zmenu účastníka exekučného konania. Dňa 2. apríla 2014 okresný súd urgoval exekútora, aby predložil oznámenie oprávneného o prevode práv, pretože súdu predložil iba oznámenie nového veriteľa. Dňa 6. augusta 2014 bol exekútor opäť urgovaný na predloženie oznámenia. Uznesením zo 7. januára 2015 okresný súd pripustil zmenu účastníka na strane oprávneného.

Uvedený postup okresného súdu nesvedčí o tom, že by svoju činnosť organizoval v súlade s povinnosťou uloženou mu v § 100 ods. 1 OSP, aby bola vec čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Všeobecný súd v rozsahu svojej právomoci nesie zodpovednosť aj za zabezpečenie efektívneho postupu, ktorý mal smerovať k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ v predmetnej veci počas súdneho konania nachádzal, čo je základným účelom práva zaručeného v citovanom článku ústavy (pozri napr. I. ÚS 41/02) a jeho neefektívna činnosť mala rozhodne vplyv na doterajšiu dĺžku konania.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti preto ústavný súd dospel k názoru, že doterajším postupom okresného súdu v konaní, ktoré je ním vedené pod sp. zn. 5 Er 444/2008, došlo k zbytočným prieťahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Pretože ústavný súd zistil porušenie označeného základného práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru okresným súdom v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Er 444/2008, avšak okresný súd po podaní sťažnosti uznesením sp. zn. 5 Er 444/2008 zo 7. januára 2015 pripustil zmenu účastníka exekučného konania, ústavný súd neuložil okresnému súdu povinnosť, aby vo veci konal bez zbytočných prieťahov, a odstránil tak stav právnej neistoty, v ktorej sa nachádzala sťažovateľka domáhajúca sa rozhodnutia súdu vo svojej veci.

III.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Z ustanovenia § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde vyplýva, že ak ústavný súd

rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Sťažovateľka vo svojej sťažnosti žiadala aj o priznanie finančného zadosťučinenia v sume 1 000 € z dôvodov v nej uvedených.

Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04).

Podľa názoru ústavného súdu prichádza v tomto prípade do úvahy aj priznanie finančného zadosťučinenia. Pri jeho určení ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Ústavný súd vzhľadom na doterajšiu dĺžku rozhodovania okresného súdu o zmene účastníka exekučného konania v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Er 444/2008 berúc do úvahy konkrétne okolnosti danej veci považoval nepriznanie finančného zadosťučinenia sťažovateľke za primerané. Deklarácia porušenia je dostačujúcim prostriedkom nápravy.

Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľky, ktoré jej vznikli v dôsledku právneho zastúpenia pred ústavným súdom. Právny zástupca sťažovateľky trovy konania vyčíslil sumou 340,89 €, a to za dva úkony právnej služby vrátane dane z pridanej hodnoty (prevzatie právneho zastúpenia vrátane prvej porady s klientom, písomné podanie – sťažnosť).

Ústavný súd podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb

v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) priznal sťažovateľke náhradu trov konania. Základom pre výpočet náhrady za úkon právnej služby je v danom prípade priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky v prvom polroku 2013 v sume 804 €. Ústavný súd priznal sťažovateľke (§ 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde) náhradu trov konania za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2014 (príprava a prevzatie vecí a písomné vyhotovenie sťažnosti) po 134 €. Ďalej má právny zástupca sťažovateľky aj nárok na náhradu režijného paušálu 8,04 € za jeden úkon podľa vyhlášky. Právny zástupca je zároveň platiteľom dane z pridanej hodnoty, preto sa odmena a náhrady zvyšujú podľa § 18 ods. 3 vyhlášky o daň z pridanej hodnoty. Náhrada trov konania, ktorú ústavný súd priznal sťažovateľke, spolu predstavuje sumu 340,89 €.

Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. februára 2015